

CHALLENGER

1983. április 4-én indult az amerikai Kennedy Űrközpontból és tette meg első repülését a később tragikus sorsú Challenger űrsikló, mely a Columbia után a második űrrepülőgép volt a világon. Nevét egy brit kutatóhajó, az HMS Challenger után kapta, mely az 1870-es években járta be az Atlanti- és a Csendes-óceánt.

A Challengernek és a másik négy űrrepülőgépnek (Discovery, Columbia, Endeavour, Atlantis) a különlegessége abban rejlik, hogy a világűrbe űrhajóként jutnak ki, a Földre pedig repülőgépként térnek vissza. Továbbá „újrahasznosíthatóak”: minden űrsikló a Földre való visszatérést és kevés karbantartást követően újra készen áll a fellövésre. A Challenger kilenc sikeres bevetést hajtott végre.

Első sikeres küldetése a fent említett 1983-as, STS-6 kódnevű repülés volt, melynek során pályára állították a TDRS-1 nevű adattovábbító műholdat, valamint első alkalommal próbálták ki az új, EMU névre hallgató szkafandert. Utóbbi egy úgynevezett manőverezhető űruha, mely hatalmas segítség volt az űrséták során, hiszen viselőjének nem kell „köldökzsinórral” az űrhajóhoz kapcsolódnia.

A Challenger kilencedik, utolsó útja sajnálatos módon tragikus véget ért. Az egyik szilárd hajtóanyagú gyorsítórakéta tömítése meghibásodott, ami végzetes problémát okozott. A tömítés hibája miatt a rakéta oldalából lángnyelvek törtek ki, melyek a központi hajtóanyagtartályt átégetve, 73 másodperccel a fellövést követően hatalmas robbanást okoztak.

A szerencsétlenség a legénységet és a Challenger-t is elpusztította. Az űrhajó fedélzetén az öt hivatásos űrhajós és egy mérnök mellett akkor először egy civil is helyet kapott, Christa McAuliffe tanárnő.

A tragédia után azonnal nyomozást rendeltek el. Az újabb űrsikló indítására több mint két évet kellett várni, addig azonban rengeteg fejlesztést hajtottak végre, majd ezt követően egy hosszú sikerszéria következett az űrsiklók történetében.

Források:

<http://www.americaspace.com/?p=33504>

<http://www-pao.ksc.nasa.gov/shuttle/resources/orbiters/Challenger.html>

<https://www.nasa.gov/centers/kennedy/shuttleoperations/orbiters/challenger-info.html>

https://www.nasa.gov/mission_pages/shuttle/shuttlemissions/archives/sts-6.html

http://www.urvilag.hu/a_space_shuttle_program/20060128_mar_20_eve

<https://www.nasa.gov/directorates/heo/scan/images/history/April1983.html>

https://www.nasa.gov/audience/foreducators/topnav/materials/listbytype/The_Space_Shuttle_Extravehicular_Mobility_Unit.html

Összeállította: Kovács Gergő